

pedagogical and performance influences and barriers in the musical-creative communicative interaction.

The methodological basis is the cultural approach, from the standpoint of which the originality of culture has been widely regarded as the totality of all spiritual and material activities of human, both in separate historical periods and throughout the history of mankind as a whole; a personality oriented approach that aims to create a unique personality; system-holistic approach, the ideas of which were reflected in the structuring of content, interdisciplinary integrative links (solfeggio, music literature, rudiments of music, history of choreographic art, dance history, etc.), taking into account planning and implementation in each of the main directions of educational activity a whole set of educational and developmental tasks; activity approach aimed at the organization of intensive practical activity, because it is through his own activity that man learns science and culture, ways of knowing about the world around, shapes and improves personal qualities; comparative approach, which provides the process of humanization of education, enhancing its innovativeness, creativity, integrativeness, creates favourable conditions for professional self-development of the individual in the context of consideration of the general laws regarding the selection of the performing repertoire for the musical design of classes on classical choreography, their importance and relevance (students), their level of musical perception and development.

Conclusions. Communicative interaction of the concertmaster and the teacher of choreography in the class of classical dance is one of the most difficult artistic and intellectual institutions in the performing arts, as a result of which the artistic academic tasks are achieved in the conditions of aesthetic upbringing of the younger generation of pupils has been proved.

Keywords: *accompanyist, choreography art, the teacher of choreography, classical dance, communicative interaction.*

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-147.2020.15>

УДК 378.147.091.33:811.111

Лобачук І. М.

ЗАСТОСУВАННЯ КРЕАТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ З МЕТОЮ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

В статті розкрито суть креативних методів навчання, які забезпечують активізацію пізнавальної діяльності студентів. Доведено, що наступні методи: дискусійний метод; метод рольових ігор; метод проєктів; використання мультимедійних технологій пов'язані між собою тим, що їх форми і зміст дозволяють формувати, поряд із комунікативною компетенцією, окремі комунікативні та інтелектуальні вміння, які в сукупності складають уміння критичного мислення.

Доведено, що дані методи формують культуру творчого оперативного мислення, створюють умови для використання особистого досвіду й отриманих раніше знань для засвоєння нових, дають можливість зацентрувати учнів на самостійну роботу, дозволяють змінити та збагатити зміст уроку.

Визначено, що сьогодні навчальний заклад повинен прищеплювати інтерес до отримання знань, формувати прагнення студентів навчатися протягом усього життя, усіма сучасними засобами та методами розвивати комунікативні навички, вчити студентів ставити проблеми та вирішувати їх самостійно й у команді. Викладачі, в свою чергу, мають виконувати головну

мету профільного навчання – забезпечення умов для якісної освіти студентів у відповідності з їхніми індивідуальними нахилами, можливостями, здібностями і потребами, забезпечення професійної орієнтації студентів на майбутню діяльність.

Встановлено, що необхідно більше уваги приділяти залученню учнів до різних форм і методів навчальної діяльності на занятті та позааудиторний час, використання на уроках наочності, елементів інноваційних технологій, залучення здібних студентів до науково-дослідницької діяльності, оскільки це розширює їх пізнавально-творчі комунікативні можливості. Постійна робота мислення веде до розвитку самостійності того, хто навчається, внаслідок чого відбувається плідна робота над виявленням особистих здібностей, нахилів, способів вирішення навчальних завдань, а також до розвитку комунікативної компетенції учнів.

Ключові слова: методи навчання, дискусійний метод, метод рольових ігор, метод проектів, мультимедійні технології, іноземна мова.

Важливою проблемою для педагогічної теорії та практики залишається питання удосконалення навчального процесу, активізації пізнавальної діяльності учнів, розширення сфери їх інтересів.

Актуальність теми відповідає соціокультурним вимогам сьогодення, відповідно до яких, освіта повинна мати гуманістичне, особистісно-орієнтоване спрямування, унаслідок чого знання, уміння й навички перетворюються із мети навчання в засоби розвитку пізнавальних і особистісних якостей учнів.

Центральним питанням роботи є демонстрація методів активізації пізнавальної діяльності учнів, які направлені на формування в учнів комунікативної компетенції, на розвиток вміння вільно спілкуватися в різних ситуаціях, формулювати та відстоювати власну думку, дискутувати, давати оцінку життєвим явищам, проблемам сучасності, висловлювати щодо них власне ставлення. Завдяки вдало підібраним завданням, учні мають більше можливості для дослідницької діяльності, що передбачає самостійність та розвиток креативного мислення та інтелектуальних і творчих здібностей учнів.

Основною метою навчання англійської мови є формування в учнів комунікативної компетенції, що означає оволодіння мовою як засобом міжкультурного спілкування, розвиток умінь використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу, а також використання інтерактивних методів, як приклад сучасного методу навчання.

За результатами наукових досліджень можемо стверджувати, що застосування нетрадиційних методів навчання (креативних) є ефективнішими в процесі навчання та має суттєві переваги в контексті формування в учнів загальнолюдських цінностей та активізують пізнавальну діяльність тих, хто навчається (Е. Арванітопуло, Л. Байдурова, І. Зимня, І. Мудрицька, А. Муратов, Е. Полат, Т. Полилова, Т. Шапошникова та ін.). Дослідженням креативних методів навчання займалися наступні вчені: М. В. Кларін, Г. А. Китайгородська, Г. А. Китайгородська, М. А. Арія, Є. С. Полат, М. Ю. Бухаркіна та багато інших.

Мета дослідження: розкрити суть креативних методів і прийомів, які використовуються в процесі навчання англійської мови.

Проект Ради Європи “Сучасні мови” передбачає підвищення ефективності навчання іноземних мов, зокрема, за рахунок передових методів і технологій, тобто креативними методами активізації пізнавальної діяльності учнів [2]. Великий інтерес викликають наступні методи:

- дискусійний (М. В. Кларін, Г. А. Китайгородська);
- метод рольових ігор (Г. А. Китайгородська, М. А. Аріян);
- метод проектів (Є. С. Полат, М. Ю. Бухаркіна);
- використання мультимедійних (комп'ютерних) технологій.

Ці методи не можна назвати новими. Вони пов'язані між собою тим, що їх форми і зміст дозволяють формувати, поряд із комунікативною компетенцією, окремі комунікативні та інтелектуальні вміння, які в сукупності складають уміння критичного мислення [5]. Розглянемо зазначені методи.

Дискусія дає можливість активізувати пізнавальну діяльність учнів; сформувати певну культуру мови, вміння вислухати співрозмовника до кінця, не перебиваючи; ставити запитання, заперечувати або погоджуватись; формувати свідоме ставлення до розгляду проблеми, активність в обговоренні проблеми, яка назріла, націленість на з'ясування причин її виникнення, а також на її вирішення. Дискусія формує культуру творчого оперативного мислення, створює умови для використання особистого досвіду й отриманих раніше знань для засвоєння нових [3].

Використовуємо наступні прийоми введення в дискусію:

- опис конкретного проблемного випадку з життя;
- використання останніх новин;
- рольова гра;
- демонстрація відеокліпу;
- драматизація (моделювання проблемної ситуації);
- звукозапис;
- питання типу (What? How? Why? What do you know about ...?).

А саму дискусію проводимо так:

- самостійна робота групи по підборі та осмисленню матеріалу;
- повідомлення результатів обговорення в малих групах;
- загальна дискусія;
- підведення підсумків.

Наприклад: Discussing Free time activities

You must talk about all things that are listed in the task. You need to think of positive and negative things to say about each items on the list.

You have to organise activities for a group of foreign visitors to your place. Discuss your possibilities and choose some to organise for the visitors. (the list of different activities)

Look at the two photos. They show different ways of spending free time. Compare and contrast the pictures.

Discussing Languages

This is a discussion activity that you can use to find out about your pupils' opinions of language learning and how important they think it is. It gets your pupils talking and sharing opinions but also gives you a chance to listen to them and to understand their motivation and attitudes towards languages.

Everybody should speak at least two languages

Life would be easier if all countries spoke the same language.

Girls are normally better at learning foreign languages than boys.

Knowing foreign languages helps you to get a good job.

Tourists in my country should make an effort to speak my language.

Вміння вести дискусію у формі діалогу або полілогу – необхідна умова успішної спільної роботи учнів над проектом у малих групах. В процесі обговорення висуваються аргументи і контраргументи, вибудовується логічна послідовність доказів виступаючого. Учні вчаться розглядати проблему з різних сторін, формулюють свою точку зору, роблять висновки.

Одним із важливих методів активізації пізнавальної діяльності учнів є метод проектів. В літературі дано таке визначення зазначеного методу. Метод проектів – це така організація самостійної діяльності учнів у межах ними ж обраної теми, що проводиться у два етапи: етап підготовки та етап висвітлення кінцевого результату цієї діяльності [1]. Метою проектної роботи є автономне вивчення окремим учнем того чи іншого матеріалу, який є часткою одного великого розділу.

Сутність проектної методики полягає в тому, що цілі занять і способи її досягнення повинні визначатися власне учнем на основі його інтересів, індивідуальних особливостей, потреб, мотивів, здібностей. Внаслідок цього, особистісно орієнтоване навчання, що лежить в основі проектної методики, передбачає зміну традиційної схеми взаємодії учитель-учень, суб'єкт – об'єкт на схему партнерства суб'єкт – суб'єкт.

Найважливішими факторами, що сприяють формуванню внутрішнього мотиву мовленнєвої діяльності при проектному навчанні, безперечно є зв'язок ідей проекту з реальним життям та інтерес до виконання проекту з боку всіх його учасників.

Досвід показує, що учні в процесі підготовки проекту не лише креативно мислять, але й активізують знання з інших предметів, шукають шляхи вирішення проблеми. Вони вчаться спочатку визначити проблему, думають як її вирішити, обговорюють методи дослідження та оформляють кінцеві результати [1].

Інший ефективний засіб навчання учнів є дидактична гра - будь-яка гра або ігрова вправа, спрямована на оволодіння учнями новими знаннями, уміннями, навичками. Намагаюся використовувати якщо не гру, то хоча б елементи гри на занятті. Це активізує діяльність учнів, вони захоплюються духом змагання, їм подобається працювати у команді – так веселіше виконувати навіть складне завдання. Гра вимагає активності. Учні прагнуть використати цікаві звороти, слова, щоб їхні виступи вийшли цікавими, а це спонукає працювати із словником.

Ігри використовую на різних етапах уроку. За їх допомогою перевіряємо домашнє завдання, знання учнів перед контролем, вони полегшують розуміння навчального матеріалу. Проведення дидактичних ігор вимагає також і від учнів певного рівня розвитку їхньої пізнавальної діяльності [7].

Наприклад: “Plus/ Minus/ Interesting”

Pupils think of positive, negative features and interesting moments of the statement. Interesting moments can be neither positive nor negative, but they must be pointed. The interesting moments are often discussed. This work can be either group or individual.

For example:

Subject "Meals"

There are no cafes, food shops, markets any more. So all people have meals at the fast food restaurants.

Subject "Transport"

Local authority makes up the decision to take all the seats out of the public transport.

Subject "Choosing the profession"

At the end of the 11th form the teachers decide themselves what professions the pupils have to choose.

Комунікативна спрямованість навчання іноземної мови – це створення умов для мовленнєвої взаємодії. Таким чином, умови та потреби сучасного життя зумовили виникнення нового напрямку у вивченні іноземної мови – застосування таких інноваційних технологій, як інформаційно-комунікаційні [4].

Використання мультимедійного потенціалу новітніх інформаційних технологій на занятті англійської мови дає можливість зацентувати учнів на самостійну роботу, дозволяє змінити та збагатити зміст уроку. Це вимагає комп'ютерної грамотності як студентів, так і вчителя, але також сприяє підвищенню інтересу до вивчення мови.

Як показує практика, із всіх існуючих засобів навчання комп'ютери якнайкраще вписуються у структуру навчального процесу, найбільш повно відповідають дидактичним вимогам і максимально наближають процес навчання англійської мови до реальних умов. При комп'ютерному навчанні засвоюється набагато більша кількість матеріалу, чим це робилося за той самий час в умовах традиційного навчання [6].

Одним із компонентів підвищення мотивації, і як наслідок активізації пізнавальної діяльності учнів є використання Інтернету. Інтернет природно вписується в життя учнів і є одним з найефективніших засобів, що допомагають значно урізноманітнити процес навчання. Інтернет дозволяє вдало моделювати умови комунікативної діяльності, реалізовувати їх у різноманітних тренувальних вправах ситуативного характеру. Нині Всесвітня мережа містить велику кількість сайтів з потенційно цікавим і актуальним матеріалом для освіти.

Висновки. Відповідно до Закону України про освіту "Освіта – основа інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства і держави".

Вчитель – організатор процесу пізнання нового, становлення особистості – створює атмосферу співпраці. Тільки в такій атмосфері і відбувається творче зростання учня, як частинки суспільства, з'являється бажання мислити, досліджувати, творити і досягати успіху.

Сучасна освіта вимагає від нас – педагогів сучасних методів у системі навчання. Сьогодні навчальний заклад повинен прищеплювати інтерес до отримання знань, формувати прагнення студентів навчатися протягом усього життя, усіма сучасними засобами та методами розвивати комунікативні навички, вчити студентів ставити проблеми та вирішувати їх самостійно й у команді.

Викладачам поставлено виконувати головну мету профільного навчання –

забезпечення умов для якісної освіти студентів у відповідності з їхніми індивідуальними нахилами, можливостями, здібностями і потребами, забезпечення професійної орієнтації студентів на майбутню діяльність.

Вчителям іноземної мови потрібно більше уваги приділяти методам активізації пізнавальної діяльності учнів та з їх допомогою формувати поряд із комунікативною компетенцією окремі комунікативні та інтелектуальні вміння, які вони зможуть застосувати на практиці.

Доцільно застосовувати діяльнісний підхід у навчанні іноземної мови, бо як зазначено у Державному стандарті “діяльнісний підхід спрямований на розвиток умінь і навичок учня, застосування здобутих знань у практичних ситуаціях, пошук шляхів інтеграції до соціокультурного та природного середовища”.

Необхідно більше уваги приділяти залученню учнів до різних форм і методів навчальної діяльності на занятті та позааудиторний час, використання на уроках наочності, елементів інноваційних технологій, залучення здібних студентів до науково-дослідницької діяльності, оскільки це розширює їх пізнавально-творчі комунікативні можливості. Постійна робота мислення веде до розвитку самостійності того, хто навчається, внаслідок чого відбувається плідна робота над виявленням особистих здібностей, нахилів, способів вирішення навчальних завдань, а також до розвитку комунікативної компетенції учнів.

Використана література:

1. Бодько Л. Метод проектів як засіб реалізації особистісно орієнтованого навчання. *Початкова школа*. 2013. № 10. С. 1-4.
2. Закон України “Про освіту”
3. Китайгородская А. Г. Методические основы интенсивного обучения иностранным языкам. Изд. : Русский язык, Москва, 1992. 175с.
4. Куриш С. Застосування інформаційних технологій у процесі вивчення іноземних мов. *Іноземні мови в сучасній школі*. 2012. № 1. С. 46-67.
5. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.
6. Овсяна Н. Г. Ресурси Інтернет для вивчення англійської мови. *Англійська мова та література*. 2008. № 19-21. С. 47-49.
7. Огіевич О. Дидактична гра – шлях до підвищення якості навчання і виховання учнів. Анотація досвіду. *Нова педагогічна думка*. 2005. № 1. С. 83.

References:

- [1] Bod'ko L. Metod proektiv yak zasib realizatsii osobystisno orientivanoga navchannia [Method of projects as a means of realization of personally oriented learning]. *Pochatkova shkola*. № 10. pp.1-4 [in Ukrainian].
- [2] Zakon Ukrainy “Pro osvitu” [Law of Ukraine "About Education"] [in Ukrainian].
- [3] Kitaigorodskaia A. G. Metodicheskie osnovy intensivnogo obuchenia inostrannym iazykam [Methodological foundations of intensive foreign languages teaching]. *Ruskiy yazyk*, 175p. [in Russian].
- [4] Kurysh S. Zastosuvannia informatsiynykh tekhnologiy u prozesi vyvchennia inozemnykh mov [Application of information technologies in the process of foreign languages learning]. *Inozemni movy v suchasniy shkoli*. № 1.- pp. 46-67[in Ukrainian].
- [5] Nikolaeva S. Y. Metodyka vykladannia inozemnykh mov u serednih navchalnykh zakladah [Methods of foreign languages teaching in secondary schools]. Kyuv: Lenvit, 328 p.[in Ukrainian].
- [6] Ovsiana N. H. Resursy internet dlia vyvchennia anhliyskoi movy [Online resources for learning English]. *Anhliyska mova ta literatura*. № 19. – pp.47-49 [in Ukrainian].

- [7] Ohievich O. (2002) Dydaktychna hra – shliakh do pidvyshchennia yakosti navchannia i vyhovannia uchniv.[Didactic game - a way to improve the quality of education and children's training]. *Nova pedahohichna dumka*. № 1. pp. 83 [in Ukrainian].

ЛОБАЧУК И. Н. Применение креативных методов обучения с целью активизации познавательной деятельности студентов в процессе изучения иностранного языка.

В статье раскрыта суть креативных методов обучения, обеспечивающих активизацию познавательной деятельности студентов. Доказано, что следующие методы: дискуссионный метод, метод ролевых игр; метод проектов; использование мультимедийных технологий связаны между собой тем, что их формы и содержание позволяют формировать вместе с коммуникативной компетенцией, отдельные коммуникативные и интеллектуальные умения, которые в совокупности составляют умение критического мышления. Доказано, что данные методы формируют культуру творческого оперативного мышления, создают условия для использования личного опыта и полученных ранее знаний для усвоения новых, дают возможность акцентировать учеников на самостоятельную работу, позволяют изменить и обогатить содержание урока. Определено, что сегодня учебное заведение должно прививать интерес к получению знаний, формировать стремление студентов учиться в течение всей жизни, всеми современными средствами и методами развивать коммуникативные навыки, учить студентов ставить проблемы и решать их самостоятельно и в команде. Преподаватели, в свою очередь, должны выполнять главную цель профильного обучения – обеспечение условий для качественного образования студентов в соответствии с их индивидуальными склонностями, возможностями, способностями и потребностями, обеспечение профессиональной ориентации студентов на будущую деятельность.

Установлено, что необходимо больше внимания уделять привлечению учащихся к различным формам и методам учебной деятельности на занятии и внеаудиторное время, использование на уроках наглядности, элементов инновационных технологий, привлечения способных студентами к научно-исследовательской деятельности, поскольку это расширяет их познавательно-творческие коммуникативные возможности. Постоянная работа мышления ведет к развитию самостоятельности обучающегося, в результате чего происходит плодотворная работа над выявлением личных способностей, склонностей, способов решения учебных задач, а также к развитию коммуникативной компетенции учащихся.

Ключевые слова: методы обучения, дискуссионный метод, метод ролевых игр, метод проектов, мультимедийные технологии, иностранный язык.

LOBACHUK INNA. Application of creative teaching methods with the purpose of activating the students' cognitive activity in the process of foreign language learning.

The article reveals the essence of creative teaching methods that provide activation of students' cognitive activity. It is proved that the following methods: discussion method; role-playing method; method of projects; the use of multimedia technologies are related to the fact that their forms and content allow them to form, along with communicative competence, individual communication and intellectual skills, which in the aggregate constitute critical thinking skills. It is proved that these methods form a culture of creative operative thinking, create conditions for use of personal experience and previously acquired knowledge for mastering new ones, enable students to focus on independent work, allow to change and enrich the content of the lesson. It is determined that today an educational institution should instill interest in acquiring knowledge, form students' aspirations for lifelong learning, by all modern means and methods to develop communication skills, teach students to determine problems and solve them independently and in a team.

The central issue of the work is the demonstration of methods of activating the cognitive activity of students, which are aimed at forming students' communicative competence, the development of the ability to communicate freely in different situations, formulate and defend their own opinion, discuss, evaluate life phenomena, and express their own attitude to the given problems. Due to their well-selected tasks, students have more opportunities for research, which involves the autonomy and development of the creative thinking and intellectual and creative abilities of students.

It is determined that the main purpose of English language teaching is the formation of students' communicative competence, which means mastering the language as a means of intercultural communication, developing the ability to use foreign language as a tool in the dialogue of cultures and civilizations of the modern world, as well as the use of interactive methods as an example of modern teaching method. Teachers, in turn, should fulfill the main purpose of profile education - to provide conditions for quality education of students in accordance with their individual inclinations, opportunities, abilities and needs, to provide students with professional orientation for future activities.

It was found that more attention should be paid to involving students in different forms and methods of teaching activities in class and extra-classroom time, use of visual lessons, elements of innovative technologies, attracting capable students to research activities, as this increases their cognitive and creative abilities. Continuous work of thinking leads to the development of independence of the learner, resulting in fruitful work on the identification of personal abilities, inclinations, ways of solving learning problems, as well as the development of communicative competence of students.

Keywords: *teaching methods, discussion method, role-playing method, project method, multimedia technologies, a foreign language.*

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-147.2020.16>

УДК 378.091.8:613

Оленєв Д. Г.

ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ЯК ОСНОВНА КОНЦЕПЦІЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Дослідження присвячене актуальним проблемам формування здорового способу життя студентської молоді. Проаналізовано сучасне становище у цьому питанні, намічені можливі шляхи формування у студентів стійкої мотивації до рухової активності, яка б зберігалася упродовж усього життя. Сучасна концепція оптимізації навчально-виховного процесу передбачає широку просвітницьку роботу серед молоді. Реальне втілення концепції у практику вбачаємо у докорінній зміні програмно-нормативного забезпечення фізичного виховання, формуванню стійкого інтересу до фізкультурного виховання.

Ключові слова: *здоровий спосіб життя, студентська молодь, фізичні вправи, концепція, фізкультурне виховання.*

Швидке зростання середнього віку населення у розвинених країнах світу, і в Україні зокрема, створює негативну демографічну тенденцію. В Україні, де понад 15,0% населення старше пенсійного віку, назріло питання щодо збереження високої працездатності й продовження активного способу життя. За даними United Nations (2005) частка населення у віці 0-14 років була відносно стабільною протягом 1980-х років, у подальшому вона зменшилась від 21,0% у 1990 році до 16,0% у 2003 році. Цей показник в Україні нижчий, ніж у середньому ніж у країнах східної Європи. Однак, відсоток населення у віці 65 років і старше в Україні перевищує середній рівень східної Європи. Згідно прогнозу, люди у віці 65 років і старше до 2030 року будуть складати 22,0% від загальної чисельності населення України (М. Блатова, О. Литвин, 2004).